

KONSEKVENsutREDNING

2022-05-31

Dnr: 22-02079

Enligt sändlista

Konsekvensutredning angående förslag till ändringar av föreskrifter om taxa för fartyg på Trollhätte kanal och Södertälje kanal

Inledning

Sjöfartsverket föreslår att ge ut nya föreskrifter om taxa för fartyg på Trollhätte kanal och Södertälje kanal från den 1 januari 2023. De remitterade föreskrifterna ersätter Sjöfartsverkets föreskrifter om taxa för fartyg på Trollhätte- och Södertälje kanal (nuvarande SJÖFS 2021:4). Föreskrifterna innebär en höjning av avgifterna för trossföring för handelsfartyg från 700 kronor till 800 kronor per sluss.

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Sjöfartsverket har som målsättning att myndighetens taxor och priser ska nå full kostnadstäckning. Alltså att de intäkter som genereras vid tillhandahållandet av en tjänst också ska täcka de kostnader som är förknippade med tjänsten.

Sjöfartsverket höjde avgiften för trossföring den 1 januari 2022 med 100 kronor, från 600 kronor till 700 kronor. Enligt prognos kommer verksamheten att uppnå en täckningsgrad på 70 procent under 2022, vilket innebär att trots avgiftshöjningen är verksamheten fortsatt underfinansierad. De kostnader Sjöfartsverket har förknippade med trossföringen är i huvudsak personalkostnader och är därmed, oberoende av volymutveckling, svåra att påverka på kort och medellång sikt. Intäkterna är rörliga och beroende av volymerna av utförd trossföring och kan därmed variera mellan år. Kopplingen mellan volymutveckling av antalet utförda trossföringar och kostnadsutvecklingen är svag, varför kostnaderna åtminstone på kort- och medellång sikt kvarstår även om volymerna minskar.

Sjöfartsverket ämnar därför att höja trossföringsavgiften från 700 kronor till 800 kronor per sluss. Om antagande görs att antalet trossföringar under 2023 uppgår

Datum
2022-05-31

Dnr 22-02079

till samma volym som 2022 samt en kostnadsnivå i paritet med 2022 kommer täckningsgraden efter höjningen att uppgå till 80 procent.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Då kopplingen, som nämns ovan, mellan intäkter och kostnader är svag, åtminstone på kort och medellång sikt är en reglering i föreskriftsform angående avgiftshöjning den enda lösningen för att nå målsättningen om full kostnadstäckning för tjänsten.

Om regleringen inte genomförs kommer verksamheten fortsätta att vara underfinansierad och därmed bidra negativt till Sjöfartsverkets ekonomi. Om full kostnadstäckning inte kan uppnås behöver en översyn av servicenivån för tjänsten ifråga övervägas på sikt.

Uppgift om vilka som berörs av regleringen

Föreskrifterna riktar sig mot de handelsfartyg som passerar slussarna i Trollhätte kanal mellan Göteborg och Vänern samt handelsfartyg som passerar Södertälje sluss mellan Östersjön och Mälaren. Under 2021 uppgick antalet utförda trossföringar till cirka 5 500 stycken genom Trollhätte kanal samt cirka 2 000 stycken igenom Södertälje kanal.

Några omfattande praktiska, administrativa eller andra åtgärder behöver inte vidtas med anledning av denna föreskrift. Föreskrifterna för inte heller med sig någon extra tidsåtgång för kunderna. Inte heller bedöms arbetsomfattning eller arbetsförutsättningar påverkas av de ändrade föreskrifterna. Konkurrenssituationen kan av ovanstående skäl antas bli oförändrad.

Uppgifter om de bemyndigande som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Med stöd av förordningen (1993:1334) med bemyndigande för Sjöfartsverket att fasthålla avgifter för viss kanaltrafik har Sjöfartsverket rätt att föreskriva om avgifter rörande kanaltrafik.

Uppgifter om kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför

Föreskrifterna förväntas inte medföra några extra lönekostnader, andra kostnader eller någon resursbelastning i övrigt, förutom de i föreskrifterna genomförda taxehöjningarna. Efterlevnaden av reglerna kommer att kunna kontrolleras av Sjöfartsverket.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Förändringarna bedöms vara i linje med Sveriges skyldigheter vid anslutningen till EU och inte i strid med de fyra friheterna inom EU.

Datum
2022-05-31

Dnr 22-02079

Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkt för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Reglerna avses träda ikraft den 1 januari 2023, och information om de fastställda avgifterna publiceras på Sjöfartsverkets hemsida. Föreskriften remitteras under sommaren 2022, och Sjöfartsverket bedömer att ingen ytterligare informationsinsats behövs.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Avgifterna påverkar endast de redare som framför handelsfartyg i antingen Trollhätte kanal eller Södertälje kanal. Detta omfattar cirka 5 500 trossföringar årligen i Trollhätte kanal och cirka 2 000 årligen i Södertälje kanal. Sjöfartsverket uppskattar att dessa fartyg opereras av cirka 50 rederier och ytterligare ett tjugotal mäklare är involverade.

De transporter som sker i Vänern är i hög grad knutna till sågverks- och massaindustrin, vilket också innebär att merparten av den lastade och lossade godsvikten går i utrikes trafik. Det lastas stora volymer inom främst kategorierna trävaror, pappersmassa och pappersprodukter. De stora kategorierna inom lossade varor utgörs av insatsvaror från skogsbruket samt kemiska produkter.

De transporter som sker i Mälaren har en större bredd än i Vänern och det transporteras relativt stora volymer i högvärdiga segment som livsmedel, kemikalier, gummi- och plastvaror samt metallvaror. I Mälaren är dock trafiken mycket mer obalanserad i den bemärkelsen att lossade volymer står för nästan 85 procent av den totala volymen.

Beskrivning av tidsåtgång som regleringen kan föra med sig för att anpassa företagets verksamheter till förändringen

Då föreskriftsförändringen endast är av avgiftsnatur torde detta inte innebära något behov för omställning. Fartygen använder redan trossföringstjänsten och kommer därför inte att behöva utveckla nya processer eller rutiner.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

När de nya föreskrifterna träder i kraft kommer inga större administrativa, praktiska eller andra åtgärder behöva vidtas för vare sig Sjöfartsverket, fartygsagenter, redare eller fartygsägare utöver ordinarie åtgärder vid ökning av kostnaderna.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Då den föreslagna höjningen påverkar alla Sjöfartsverkets kunder likvärdigt innebär det att konkurrenssituationen mellan dem är oförändrad. Då

Datum
2022-05-31

Dnr 22-02079

Sjöfartsverkets olika kunder konkurrerar inom sitt eget segment, bedöms konkurrensen mellan dessa företag vara oförändrad.

För både Vänern och Mälaren är sjötransporterna utsatta för konkurrens från andra trafikslag. Detta innebär att en ökad totalkostnad för sjötransporter relativt andra transportslag kan innebära att transportköparna väljer bort transport via sjöfart till förmån för exempelvis vägtransport via lastbil. En konsekvens av detta kan bli försämrade konkurrensmöjligheter för de redare som är verksamma inom Vänern och Mälaren. Kostnadsökningen enbart för trossföringen bör dock i detta avseende betraktas som marginell och dess påverkan på den totala transportkostnaden i princip försumbar.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Förändringen bedöms inte ha någon ytterligare påverkan på företagen.

Beskrivning av om särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Sjöfartsverkets avgifter baseras på en likabehandlingsprincip och undantag från avgifterna kan inte baseras på existerande eller presumtiva kunders storlek.

Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting

Kommuner och landsting påverkas inte av de föreslagna ändringarna.

Kontaktperson Linda Onmalm +46(0)10 478 4990

linda.onmalm@sjofartsverket.se